Oświadczenie złożone
przez senatora Grzegorza Biereckiego
na 54. posiedzeniu Senatu
w dniu 12 marca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister klimatu i środowiska Pauliny Hennig-Kloski oraz do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Waldemara Żurka

Szanowna Pani Minister! Szanowny Panie Ministrze!

Do mojego biura senatorskiego zgłaszają się beneficjenci rządowego programu „Czyste powietrze", którzy znaleźli się w ciężkiej sytuacji finansowej w wyniku działań nierzetelnych wykonawców realizujących inwestycje w ramach programu. Z przedstawionych informacji wynika, że część firm wykonawczych pobierała zaliczki wypłacane z funduszy publicznych, po czym nie realizowała inwestycji lub realizowała je jedynie częściowo. W konsekwencji wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej domagają się zwrotu wypłaconych środków od beneficjentów programu, czyli od obywateli, którzy w wielu przypadkach zostali wprowadzeni w błąd przez wykonawców i nie mają realnej możliwości odzyskania przekazanych im środków.

Taka sytuacja rodzi poważne wątpliwości co do sprawiedliwości i celowości obowiązujących rozwiązań prawnych, które w praktyce przerzucają ciężar odpowiedzialności finansowej z nierzetelnych przedsiębiorstw na osoby fizyczne korzystające z programu. Niejednokrotnie są to osoby w trudnej sytuacji życiowej lub finansowej, które podjęły decyzję o modernizacji swoich domów, opierając się na rządowym programie wsparcia.

W związku z powyższym zwracam się do pani minister oraz do pana ministra z następującymi pytaniami.

1. Jakie działania planują podjąć Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, aby zapobiegać podobnym nadużyciom w przyszłości oraz zapewnić skuteczną ochronę obywateli korzystających z programu „Czyste powietrze"?

2. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska posiada dane dotyczące liczby przypadków wyłudzeń lub nadużyć ze strony firm realizujących inwestycje w ramach programu „Czyste powietrze"? Jeśli tak, to proszę o przedstawienie skali tego problemu w ujęciu ogólnopolskim.

3. Czy rozważane jest wprowadzenie zmian w przepisach regulujących funkcjonowanie programu „Czyste powietrze", tak aby w przypadku stwierdzenia nadużyć lub niewykonania inwestycji przez wykonawcę obowiązek zwrotu zaliczki odnosił się do przedsiębiorstwa, które środki faktycznie pobrało, a nie do beneficjenta programu?

4. Czy istnieje możliwość czasowego wstrzymania postępowań windykacyjnych wobec beneficjentów programu do czasu wypracowania odpowiednich rozwiązań ustawowych?

Program „Czyste powietrze" jest jednym z kluczowych instrumentów polityki państwa w zakresie poprawy jakości powietrza oraz transformacji energetycznej budynków jednorodzinnych. Aby zapewnić realną i skuteczną pomoc, niezwykle istotne jest wypracowanie rozwiązań, które nie będą przerzucały konsekwencji działań nieuczciwych podmiotów gospodarczych na osoby fizyczne działające w dobrej intencji.

Z wyrazami szacunku
Grzegorz Bierecki
senator RP